

Obsah

1 Teoretické základy (J. Vaculík)	5
1.1 Předmět a úkoly historie	5
1.2 Vývoj názorů na dějiny	9
1.3 Filozofie českých dějin	20
2 Organizace historické práce (J. Vaculík)	29
2.1 Vysoké školy	29
2.2 Akademie věd a historické společnosti	31
2.3 Slovníky, bibliografie a časopisy	35
2.4 Archivy a kroniky	40
2.5 Muzea a památková péče	45
2.6 Knihovny; samizdatová, exilová a zahraniční literatura	52
3 Teorie a praxe v historikově práci (F. Čapka)	59
3.1 Etapy vědecké historické práce	59
3.2 Bibliografie a studium literatury	62
3.3 Shromažďování pramenů	66
3.4 Metody historikovy práce	83
3.5 Publikování výsledků	97
3.6 Obsahová struktura práce	101
3.7 Forma vědeckého aparátu	107
3.8 Metodika psaní diplomových prací	111
3.9 Formální úprava diplomové práce	115
Výběrový soupis literatury	118

Historie je vědecký obor, z něhož každý nauk má svůj osobní poměr, který je ještě komplikován jeho sociálními postavením, jeho politickou orientací, náboženskými a filozofickými přesvědčeními. Lidé se obvykle na historii dívají jako na vitaný materiál, který jim dodává argumenty a fakta pro jejich morální, politické nebo náboženské postuláty, takže si bez ostychu z dějin vybírají především to, co pro svoje cíle a účely potřebují. Vědec musí být prost tohoto hrubě utilitaristického poměru k dějinám, protože od něho požadujeme, aby usiloval o ryzi poznání, neovlivňované potřebami dne. Je ovšem otázka, natožlik lze z tohoto ideálu dopřít a nakolik se dají eliminovat faktory, které nás od něho odvádějí. Poněkud jiný poměr k historii budeme mít jako učitelé, protože zde jsme již více či méně určitými morálními, sociálními normami a postátlými pedagogickými a filozofickými, kdy historie nemá funkci čistě vědy, ale vyučovacího předmětu, který jednak žákům